

תקנות מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התש"ן-1990

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), ואישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה -
"בקשה להיתר" - לרבות בקשה לחידושו;
"האמצעים הטכנולוגיים הטובים ביותר הקיימים" (economically achievable Best available technology) - הטכנולוגיה העכשווית הזמינה הטובה ביותר הקיימת למניעת זיהום הנמצאת בשימוש והשימה מבחינה כלכלית;
"הועדה" - הועדה למתן היתרים שמונתה לפי סעיף 3 לחוק;
"היתר" - היתר להטלת פסולת או להזרמת שפכים לים ממקור יבשתי, במטרה לסלקם בים;
"מקור יבשתי" - כמשמעותו בחוק, שבו נוצרים או מעובדים פסולת או שפכים העלולים לגרום לזיהום הים;
"ניטור" - דגימה ובדיקה רציפה, תקופתית או פעמית.

בקשה להיתר

2. בקשה להיתר תוגש לוועדה בכתב ותכלול את הפרטים כאמור בתוספת הראשונה, ואולם מסירת הפרטים, כאמור בסעיפים 5 ו-6(1) לתוספת הראשונה, תיעשה ככל שהפרטים הנדרשים הם בדיעית המבקש.

השלמת הבקשה

3. (א) הועדה רשאית לדרוש ממגיש הבקשה פרטים נוספים, בנוסף על הפרטים שהגיש לפי תקנה 2, אם לדעתה הם נחוצים לשם טיפול בבקשה, ובכלל זה רשאית היא לדרוש כי יגיש לה נתונים ותוצאות בדיקות או חוות דעת מקצועיות.
(ב) דרישה כאמור בתקנה משנה (א) תוצג למבקש לא יאוחר מ-45 ימים מיום הגשת הבקשה.

1. ק"ת 5240, התש"ן (11.1.1990), עמ' 250.

דיון והחלטה בבקשה

4. (א) הועדה תדון ותחליט בבקשה תוך 75 ימים מיום הגשתה, ואם הוצגה דרישה לפי תקנה 3 - מיום מסירת הפרטים הנוספים שנדרשו לפיה.
(ב) יושב ראש הועדה רשאי, לבקשת מגיש הבקשה, לקבוע כי דיוני הועדה יתקיימו בדלתיים סגורות ויהיו סודיים.
(ג) הועדה רשאית להיעתר לבקשה, בתנאים או בלעדיהם, או לדחותה.
(ד) החליטה הועדה להיענות לבקשה, ימציא יושב ראש הועדה את ההיתר למבקש בהקדם.
(ה) החליטה הועדה לדחות את הבקשה למתן היתר, יודיע על כך יושב ראש הועדה למגיש הבקשה בהודעה מנומקת בכתב.
(ו) הועדה רשאית לקיים דיון חוזר בבקשה למתן היתר שדחתה, או בתנאים שקבעה בהיתר, אם ביקש כך חבר הועדה או מגיש הבקשה, בבקשה מנומקת בכתב.

אגרת בקשה

5. בעת הגשת בקשה להיתר ישלם מגיש הבקשה אגרה שתיקבע.

איסור מתן היתר

6. הועדה לא תתיר הטלה או הזרמה לים של פסולת או שפכים באחד מאלה:
 - (1) קיימות, לדעתה, חלופות לטיפול או לסילוק יבשתי של הפסולת או השפכים או שיטות לשימוש חוזר בפסולת או בשפכים, או טכנולוגיות מעוטות פסולת חלופיות מתאימות; ובלבד שאלה חלופות הנמצאות בשימוש, ישימות מבחינה כלכלית ופחות מזיקות מבחינה סביבתית;
 - (2) הפסולת או השפכים מכילים חמרים מן המפורטים בתוספת השניה ולא מתקיימות הוראות תקנה 7(2) או (3).

מתן היתר

7. הועדה רשאית להתיר הטלה או הזרמה לים של פסולת או שפכים אם -
 - (1) הם אינם מכילים חמרים מן המפורטים בתוספת השניה;
 - (2) הם מכילים חמרים מן המפורטים בתוספת השניה, אולם מגיש הבקשה

הוכיח, להנחת דעתה כי הותקנו והופעלו האמצעים הטכנולוגיים הטובים ביותר הקיימים לטיפול בפסולת או בשפכים טרם הטלתם או הזרמתם לים; (3) לא קיימת אפשרות טכנית סבירה למנוע את ההטלה או ההזרמה בשל אירוע חריג.

שיקולים במתן היתר

8. בדונה בבקשה למתן היתר תשקול הועדה, בין היתר, את השיקולים כמפורט בתוספת השלישית.

סוגי היתר

9. (א) היתר יכול שיהיה כללי או מיוחד, כמפורט להלן:
- (1) היתר כללי - לענין תקנה 7(1), ללא הגבלת זמן;
 - (2) היתר מיוחד - לענין תקנה 7(2) לתקופת זמן מוגבלת שלא תפחת משנה ולא תעלה על חמש שנים, לפי נסיבות כל מקרה.
 - (ב) הועדה רשאית לתת היתר חירום לענין תקנה 7(3) לפרק זמן קצר וקצוב, אף בסטיה מהוראות תקנות אלה (להלן - היתר חירום).
 - (ג) הועדה תקבע כללים ואמות מידה לדיון בחידוש היתר מיוחד, כאמור בתקנת משנה (א)2, בהתחשב, בין היתר, בשיקולים הנוגעים להפעלת המקור היבשתי, כמות והרכב הפסולת המוטלת או השפכים המוזרמים ממנו.

הוראות בהיתר

10. היתר יכול, בין השאר, הוראות בעניינים אלה:
- (1) כמות והרכב הפסולת או השפכים שהותר להטיל או להזרים;
 - (2) אופן ההטלה או ההזרמה, לרבות מועדה;
 - (3) אתר ההטלה או ההזרמה;
 - (4) אמצעי ניטור ובקרה.

ניטור

11. (א) במסגרת הוראותיה כאמור בתקנה 10(4), רשאית הועדה לכלול בהיתר דרישה לבצע ניטור בים לבחינת ההשפעות הסביבתיות והבריאותיות של ההטלה או ההזרמה, בהתאם לתכנית ניטור שיגיש מבקש ההיתר על פי הנחיות הועדה.
- (ב) תוצאות הניטור יימסרו לוועדה באופן ובמועדים שיפורטו בתכנית הניטור.

דיווח

12. (א) מי שקיבל היתר ידווח לוועדה -
- (1) באופן שוטף ושגרתי, בפרקי זמן שתקבע הועדה, על העניינים המנויים בתקנה 10, כולם או מקצתם;
 - (2) בכל ההקדם, על שינויים שחלו או עשויים לחול במבנה, בהתקנים ובתפעול של המקור היבשתי שממנו מוטלת הפסולת או המזרמים השפכים לים, ואשר יש או עשויה להיות להם השפעה על כמות או איכות הפסולת או השפכים המוטלים או המוזרמים לים, או על אופן הטלתם או הזרמתם.
 - (ב) מי שביצע הטלה או הזרמה מחמת נזק או תאונה או מחמת סכנה מוחשית לחיי בני אדם, כאמור בסעיף 7 לחוק, בהיתר חירום או בלעדיו, ידווח לוועדה על ההטלה או ההזרמה תוך שבעה ימים ממועד האירוע; דיווח כאמור יכלול:
 - (1) תיאור הנסיבות אשר חייבו את ההטלה או ההזרמה;
 - (2) פירוט העניינים המנויים בתקנה 10.

רישומים

13. (א) מי שקיבל היתר כאמור בתקנה 9 ינהל רישומים מלאים ומסודרים לגבי ביצוע ההטלה או ההזרמה בפועל, שיכללו בין השאר, פירוט העניינים המנויים בתקנה 10 (להלן - הרישומים).
- (ב) הרישומים יישמרו בידי מקבל ההיתר במשך שלוש שנים לפחות מיום עריכתם, ויהיו פתוחים לעיון מפקח או נציג מוסמך מטעם הועדה; העתק הרישומים יימסר למפקח או לנציג מוסמך מטעם הועדה, לפי דרישתו.

ביטול היתר

14. הועדה רשאית לבטל היתר שנתנה, באחת מאלה:
- (1) לא נתקיימו הוראות ההיתר;

(2) הובא לידיעת הועדה מידע, שלא היה בידיעתה בעת מתן ההיתר, ואשר אילו היה בידיעתה אותה עת, לא היתה נותנת את ההיתר.

תחילה

15. תחילתן של תקנות אלה ששה חדשים מיום פרסומן.

הוראת מעבר

16. מקור יבשתי הקיים ביום תחילתן של תקנות אלה, רשאית הועדה על אף האמור בתקנה 7(2), להתיר לגביו הטלה או הזרמה לים של פסולת או שפכים, לפרק זמן קצוב שתקבע, ככל הדרוש לדעתה, להתקנתם והפעלתם של האמצעים הטכנולוגיים הטובים ביותר הקיימים לטיפול בפסולת או בשפכים טרם הטלתם או הזרמתם לים או לצורך הפסקת ההטלה או ההזרמה לים.

תוספת ראשונה

(תקנה 2)

הפרטים שייכללו בבקשה להיתר

1. שם המבקש ומענו;
2. פרטים על המקור היבשתי, ככל הדרוש לצורך מתן ההיתר, לרבות -
 - (1) מיקומו;
 - (2) פרטים על תהליכי הייצור בו ועל חמרי גלם, מוצרי ביניים ותוצרים המעובדים והמיוצרים בו;
 - (3) תיאור התהליך שגרם ליצירת הפסולת או השפכים המיועדים להטלה או להזרמה.
3. תיאור פיסיקלי וכימי של הפסולת המיועדת להטלה או השפכים המיועדים להזרמה, לרבות:
 - (1) שם מדעי (כולל נוסחה כימית), שם טכני (כולל שם מסחרי, אם ישנו);
 - (2) תיאור: זיהוי, הרכב ומצב צבירה;
 - (3) כמות או ספיקה, לפי הענין.
4. תיאור ההטלה או ההזרמה המוצעת, לרבות -
 - (1) מועדים;
 - (2) מיקום (מיקום גיאוגרפי ועומק הקרקעית);
 - (3) פירוט אופן ההטלה ואמצעי ההזרמה.
5. תיאור הסביבה הימית והחופית של ההטלה או ההזרמה המוצעת, לרבות פירוט תכונות ביולוגיות, הידרוגרפיות, מטאורולוגיות, גיאולוגיות וטופוגרפיות.
6. הנימוקים להגשת הבקשה למתן ההיתר, בכפוף להוראות תקנות אלה, כולל התייחסות מפורשת לענינים הבאים:
 - (1) פירוט והערכה של ההשפעות הסביבתיות והבריאותיות, הצפויות או החזויות, של ההטלה או ההזרמה, לרבות השפעות על אפשרויות ניצול משאבים ימיים חיים ודוממים, ביצוע מחקר מדעי ופעילויות שיט ונופש;
 - (2) הסבר מפורט בדבר הצורך בהטלה או בהזרמה המוצעת תוך בחינה מפורטת של אפשרות קיום הוראות תקנה 6(1);
 - (3) פירוט האמצעים הטכנולוגיים המותקנים ומופעלים במקור היבשתי או בקשר איתו לשם טיפול בפסולת או בשפכים טרם הטלתם או הזרמתם לים, תוך התייחסות מפורטת לקיום הוראות תקנה 7(2).

תוספת שניה

(תקנות 6 ו-7)

פירוט חמרים

בתוספת זו, "פרוטוקול" - הפרוטוקול בדבר הגנה על הים התיכון מפני זיהום ממקורות יבשתיים, הנספח לאמנה לשמירת הים התיכון מפני זיהום, ברצלונה, 1976.

1. החמרים, משפחות וקבוצות של חמרים, כמפורט בנספח I לפרוטוקול, רשומים שלא לפי סדר עדיפות, שנבחרו בעיקר על בסיס רעילותם, עמידותם וכושר צבירתם הביולוגית:

- (1) תרכובות אורגנו-הלוגניות וחמרים העשויים ליצור תרכובות כאמור בסביבה הימית;
- (2) תרכובות אורגנו-זרחניות וחמרים העשויים ליצור תרכובות כאמור בסביבה הימית;
- (3) תרכובות בדיל אורגניות וחמרים העשויים ליצור תרכובות כאמור בסביבה הימית;
- (4) כספית ותרכובות כספית;
- (5) קדמיום ותרכובות קדמיום;
- (6) שמני סיכה משומשים;
- (7) חמרים סינתטיים עמידים העלולים לצוף, לשקוע או לרחף ואשר עלולים להפריע לשימוש מותר כלשהו של הים;
- (8) חמרים שהוכחו כמסרטנים או כבעלי תכונות טרטוגניות או מוטגניות בסביבה הימית או באמצעותה;
- (9) חמרים רדיו-אקטיביים, כולל פסולותיהם, כאשר הטלתם או הזרמתם אינה תואמת את כללי ההגנה מפני קרינה כפי שהוגדרו בידי הארגונים הבין-לאומיים המוסמכים, בהתחשב בהגנת הסביבה הימית;
- הערה: לענין פסקאות (1), (2) ו-(3) - למעט אלה שאינם מזיקים מבחינה ביולוגית או ההופכים במהירות לחמרים בלתי מזיקים מבחינה ביולוגית.

2. חמרים, משפחות וקבוצות של חמרים או מקורות זיהום, כמפורט בנספח II לפרוטוקול, רשומים שלא לפי סדר עדיפות, שנבחרו בעיקר על בסיס אמות המדה ששימשו לנספח I לפרוטוקול, ובהתחשב בכך שהם, דרך כלל, פחות מזיקים או הופכים ביתר קלות לבלתי מזיקים בתהליכים טבעיים:
 - (1) היסודות האלה ומרכיביהם: אבץ, נחושת, ניקל, כרום, עופרת, סלן, ארסן, אנטימון, מוליבדן, טיטן, בדיל, בריום, בריליום, בור, אורן, ונדיום, קובלט, תליום, טלור, כסף;
 - (2) חמרי הדברה ונגזרותיהם שאינם כלולים בנספח I לפרוטוקול;
 - (3) תרכובות אורגנו-זרחניות וחמרים העשויים ליצור תרכובות כאלה בסביבה הימית, למעט אלה שאינם מזיקים מבחינה ביולוגית או ההופכים במהירות לחמרים בלתי מזיקים מבחינה ביולוגית;
 - (4) שמן גלמי ופחמימנים ממקור כלשהו;
 - (5) ציאנידים ופלוואורידים;
 - (6) דטרגנטים שאינם פריקים מבחינה ביולוגית וחמרים פעילי שטח אחרים;
 - (7) תרכובות אי-אורגניות של זרחן וזרחן אלמנטרי;
 - (8) מיקרו-אורגניזמים פתוגניים;
 - (9) הטלות או הזרמות תרמיות;
 - (10) חמרים שיש להם השפעה מזיקה על הטעם או על הריח של מוצרים שמקורם בסביבה הימית, המיועדים לתצרוכת אדם, ותרכובות העלולות לגרום להתהוות חמרים כאמור בסביבה הימית;
 - (11) חמרים שיש להם, במישרין או בעקיפין, השפעה שלילית על תכולת החמצן בסביבה הימית, בעיקר אלה הגורמים לאטרופיקציה;
 - (12) תרכובות חומציות או בסיסיות, בהרכב ובכמות העלולים לפגום באיכות מי הים;
 - (13) חמרים שאף שאינם רעילים, עלולים להפוך מזיקים לסביבה הימית או עלולים להפריע בשימוש מותר של הים, בשל הכמויות שבהם מטילים או מזרימים אותם.

תוספת שלישית

(תקנה 8)

שיקולים למתן היתר

1. תכונות והרכב הפסולת או השפכים

- (1) סוג וגודל מקור הפסולת או השפכים (כגון: מפעל תעשייתי, מתקן ביוב);
- (2) סוג הפסולת או השפכים (מקור, הרכב ממוצע);
- (3) צורת הפסולת או השפכים (מוצק, נוזל, בוצה, בוצה נוזלית);
- (4) סך כל הכמות (הנפח המוטל או המזורם במשך שנה, למשל);
- (5) אופן ההטלה או ההזרמה (רציף, לסירוגין, עונתי וכד');
 - (6) ריכוזים, בהתייחס למרכיבים העיקריים של הפסולת או השפכים, תוך התייחסות מפורשת לחמרים המפורטים בתוספת השניה, וחמרים אחרים, לפי הצורך;
 - (7) תכונות פיסיקליות, כימיות וביוכימיות של הפסולת או השפכים.

2. תכונות מרכיבי הפסולת או השפכים בהתייחס למידת הנזק שלהם

- (1) עמידות (פיסיקלית, כימית, ביולוגית) בסביבה הימית;
- (2) רעילות והשפעות מזיקות אחרות;
- (3) צבירה בחמרים ביולוגיים ובמשקעי קרקעית;
- (4) המרה ביו-כימית היוצרת תרכובות מזיקות;
- (5) השפעות שליליות על תכולת החמצן ומאזנו;
- (6) רגישות לשינויים פיסיקליים, כימיים וביוכימיים ולפעולת גומלין בסביבה הימית עם מרכיבים אחרים של מי הים העלולים ליצור השפעות ביולוגיות מזיקות או השפעות אחרות על כל אחד מהשימושים המפורטים בסעיף 4 להלן.

3. תכונות אתר ההטלה או ההזרמה והסביבה הימית הקולטת

- (1) תכונות הידרוגרפיות, מטאורולוגיות, גיאולוגיות וטופוגרפיות של הסביבה הימית והחופית;
- (2) מיקום וסוג ההטלה או ההזרמה (שפך, תעלה, מוצא וכד') וזיקתם לשטחים אחרים (כגון: איזורי נופש, שטחי רבייה, גידול ודיג, ובתי גידול של רכיכות) ולהטלות והזרמות אחרות;
- (3) מיהול ראשוני המושג בנקודת ההטלה או ההזרמה לתוך הסביבה הימית הקולטת;
- (4) תכונות פיזור (כגון: השפעות של זרמים, גאות ושפל ורוחות על הסעה אופקית וערבוב אנכי);
- (5) תכונות המים הקולטים ביחס לתנאים הפיסיקליים, הכימיים, הביולוגיים והאקולוגיים באיזור ההטלה או ההזרמה;
- (6) כושר הסביבה הימית הקולטת, לקלוט הטלות או הזרמות של פסולת או שפכים, ללא השפעות בלתי רצויות.

4. יתכונות השפעות שליליות על הסביבה הימית

- (1) השפעות על בריאות האדם עקב השפעת הזיהום על אורגניזמים ימיים אכילים ועל מי רחצה;
- (2) השפעות על מערכות אקולוגיות ימיות, ובעיקר על משאבים חיים, על מינים הנתונים בסכנת הכחדה ועל בתי גידול חיוניים ורגישים;
- (3) השפעה על שימושים מקובלים אחרים של הים ועל היבטים אסתטיים.

ד' בטבת התש"ן (1 בינואר 1990)
רוני מילוא

השר לאיכות הסביבה